

vedtagne i Landsthinget den 12te, i Folkethinget den 18de Februar 1856. Men hvem var det da, der indbragte saa denne Dagsorden her i Folkethinget? Efterom der her er talt om „Mænd, der udgave sig for at gjøre dette paa Godseiernes Begjerte“, maae vi dog vel spørge: Hvem var det da, der stod i Folkethinget som Talsmænd for Godseierne? Hofjægermester Peter Lutain havde oprindeligt i Udvalget erklæret sig villig til en Afgjørelse i Form af en Overenskomst, og hans Navn findes under Skrivelsen til Indrengsministeren; men hvad gjorde han, da Sagen kom for i Folkethinget? Han var ikke med til at indbringe denne Dagsorden hert Folkethinget, som vedtoges med 81 Stemmer mod 5! Den eneste Godseier, som Thingets Udvalg havde, var ikke med at indbringe Dagsordenen, og det erkjendtes tilmed fra alle Sider, at han ikke derved brød noget Tilfagn, at han kun benyttede sin forbeholdte Frihed. Det bliver jeg dog idetmindste er et ret godt Bevis paa, at denne Mand ikke kunde være traadt op som den, der var bemyndiget til at tale paa Godseiernes Begjerte, og kun til ham kan der være sigtet. Endnu skal jeg blot bemærke, at blandt de 5, der stemte imod Dagsordenen her i Thinget, var netop den ene Godseier, Lutain; af de fire andre sidde de tre endnu her i Salen, nemlig det ærede Medlem for Hjerding (Krosenørn), vor ærede Formand (Bregendahl) og det ærede Medlem for Kjøbenhavns 3die Valgkreds (S. C. Larsen); den Fjerde var et Medlem, der ikke længer har Sæde her (Pastor Lindberg). I Folkethinget stemte altsaa dog Nogle imod Dagsordenen. I Landsthinget foresaldt det ret Mærkelige — som jo forresten har gjentaget sig i de sidste Dage med vor allerindderdantigste Adresse — at medens her viste sig Vedbragt og deelte Meninger, herskede der hert den skønneste Enighed og Enstemmighed. Der blev den samme Dagsorden indbragt af et Udvalg, som ikke var nedsat om nogen Fæstetov, men egentlig havde det formelle Gjern at indbringe et Forslag til en Adresse til Kongen, støttet til et Andragende. Forslaget kom oprindeligt fra Orla Lehmann, som havde optaget Folkethingsudvalgets Tanke om

en Overenskomst og blev Marsagen til, at Tanken ogsaa blev til en officiel Beslutning, ligesom Landsthingets Motivering, en varig Støtte for Fæstebesættets Modstandere, vistnok skyldes ham. I Udvalget sad Moltke-Bregentved, Orla Lehmann, Unsgaard, Tang, Thalbitzer, S. C. Larsen og B. Christensen. Det fortjener maaskee at nævnes, at der mellem Medlemmerne af Udvalget i Landsthinget, saaledes jevnfides med enkelte Godseiere, fandtes flere af de Mænd, der have den største Fortjeneste af at have bragt det hele Retspørgsmaal om Fæstefagen paa det Standpunkt, hvorpaa den senere kom til at staae; og for ikke at gjøre vore levende Colleger uret, skal jeg gjerne efter den høit fortjente Døde, S. C. Larsen, der har saa store Fortjenester af at have klaret Fæstespørgsmaalets retlige Side, nævne det ærede Medlem, der nys havde Ordet (B. Christensen). I Landsthinget var der en stor Godseier, Grev A. B. Moltke-Bregentved, som erklærede sig villig til at gaae ind paa dette Forslag, men han udtalte meget tydeligt, at det var paa egne Begjerte og ikke paa Andres, ligesom en yngre Moltke-Bregentved, som sad her i Thinget og ligeledes stemte for Dagsordenen, her havde gjort den samme Reservation for sit Vedkommende. Den hele Forudsætning for den i Dagsordenen udtrykte Anskuelse var imidlertid ingenlunde den, at Folkethinget og Landsthinget skulde være enige, thi det var allerede naaet. Den Forudsætning, hvortil Dagsordenen var knyttet, og uden hvilken den Intetformelst vilde eller skulde have at betyde, var netop efter de Mænds egen Mening, der havde indgivet Skrivelsen, — det er tydeligt udtalt i selve denne — dette, at Godseierne som Hæelhed, at Godseierne som Staaud paa deres egne Begjerte vilde tiltræde den, og kun under den Forudsætning kunde ogsaa en saadan Afgjørelse tænkes bragt videre frem. Hvis denne Forudsætning og den anden om Regjeringens Godkjendelse brast, „da er det en Selvfølge“, skriver Folkethingets Udvalg, „at enhver af os forbeholder sine principale Anskuelser, og at vi ikke ansee os bundne ved de af os tilbudne Indrømmelser, efterom disse ere gjorte under